

Znaczki

200. rocznica urodzin Louisa Braille'a

W styczniu 2009 roku minęło dwieście lat od narodzin jednego z największych dobroczyńców ludzkości, Louisa Braille'a, który stworzył pismo dla niewidomych, zwane od jego nazwiska brajlem.

200. rocznica urodzin Louisa Braille'a

Pismo Braille'a otworzyło przed ludźmi dotkniętymi tym kalectwem nowe perspektywy: samodzielną komunikację ze światem, m.in. przez lekturę prasy i literatury, możliwość kształcenia się i pracy. Doceniając powstanie tego wiekopomnego dzieła, Europejska Unia Niewidomych (EBU) ogłosiła rok 2009 rokiem Louisa Braille'a. Do obchodów tej rocznicy włączyło się wiele europejskich instytucji, w tym m.in. Poczta Polska.

Tragedia w dzieciństwie

Louis Braille urodził się 4 stycznia 1809 roku w małej wsi niedaleko Paryża, w rodzinie rzemieślnika trudniącego się rymarstwem. Mając trzy lata, skaleczył się w oko w warsztacie ojca. Mimo natychmiastowej pomocy lekarzom nie udało się uratować wzroku dziecka. Dzięki troskliwej opiece rodziny i wstawiennictwu miejscowego księdza Louis Braille rozpoczął naukę w szkole gminnej razem z dziećmi widzącymi. Chłopiec wyróżniał się wśród rówieśników inteligencją, bystrością umysłu i nadzwyczajną pamięcią, bez kłopotu przerabiał więc ten sam program co jego zdrowi koledzy. Mając dziesięć lat, wyjechał do Paryża, by kontynuować naukę w Zakładzie dla Młodych Ociemniałych (Institution des Jeunes Aveugles). Tam po raz pierwszy zetknął się z pismem wypukłym. Miało ono jednak tę niedogodność, że trudno było nim pisać. W zakładzie oprócz nauki podstawowych przedmiotów uczono także gry na wiolonczeli i organach oraz zajęć praktycznych, m.in. tkactwa, robótek na drutach i wyplatania krzesel. Po zakończeniu nauki został organistą w paryskim kościele Saint-Nicholas-des-Champs i nauczycielem w Zakładzie dla Młodych Ociemniałych. Louis Braille zmarł w 1852 r. na gruźlicę. Został pochowany w paryskim Panteonie, miejscu pochówku najwybitniejszych przedstawicieli narodu francuskiego.

Dotykem czytać świat

Pismo dla niewidomych, którego uczono w szkole, autorstwa Valentina Haüy'a, założyciela zakładu, było niewygodne (składało się z facińskich liter zapisywanych wypukłą linią ciągłą). Od 1824 do 1840 roku Louis Braille tworzył własne pismo dla niewidomych. Wzorował się przy tym na wykorzystywanym w rozkazach wojskowych

dwunastopunktowym systemie wypukłych znaków (przekładanych na odpowiednie dźwięki), służącym do porozumiewania się armii francuskiej w ciemności. Braille uprościł swoje pismo. Jego podstawą jest sześciopunktowy wypukły znak zwany znakiem tworzącym, ułożony symetrycznie w trzech szeregach, w dwóch kolumnach. Lewa kolumna zawiera umownie oznaczone punkty 1,2,3, a prawa punkty 4,5,6. Znak jest tak zbudowany, by można go było objąć opuszką palca. W wyniku kombinacji pismo niewidomych składa się z 63 znaków obejmujących litery i cyfry, a także znaki punktacji, notacje matematyczne, nutowe i chemiczne. Brajlem można zapisać wszystko.

Nowy znaczek i koperta Pierwszego Dnia Obiegu FDC

Pragnąc uczcić 200. rocznicę urodzin Louisa Braille'a, 4 stycznia Poczta Polska wprowadziła do obiegu znaczek z przywieszką. Na znaczku umieszczono podobiznę Louisa Braille'a, a na przywieszce napisano brajlem jego imię i nazwisko. W dniu wprowadzenia do obiegu znaczka ukazała się koperta FDC (z ilustracją prezentującą alfabet Braille'a) opatrzona datownikiem okolicznościowym, stosowanym w Urzędzie Pocztowym Warszawa 1.

Podstawowe dane emisji:

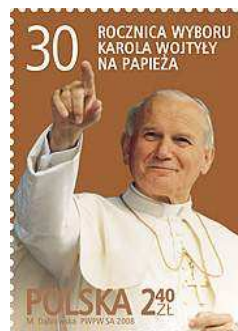
autorka projektu:	Anna Niemierko
ilość znaczków:	1 z przywieszką
wartość:	1,45 zł
nakład:	640.000 sztuk
technika druku:	offsetowa
format znaczka:	43 x 31,25 mm
papier:	fluorescencyjny
arkusze sprzedażne:	po 8 sztuk znaczków i 8 przywieszek
data obiegu:	4 stycznia 2009 r.
	źródło: Poczta Polska

Ocaleni z zagłady (uzupełnienie)

Znaczki wydrukowano w arkusikach zawierających po 4 znaczki każdej wartości. Autorem projektu jest Janusz Wysocki.

30. rocznica wyboru Karola Wojtyły na papieża

Kiedy 30 lat temu, 16 października 1978 roku z watykańskiego okna zabrzmiało "Habemus Papam", nikt jeszcze nie podejrzewał, że to początek rewolucji na Stolicy Piotrowej.

Niezwykły pontyfikat

Po raz pierwszy od ponad 450 lat papieżem nie został Włoch. Młody, jak na papieża, 58-letni Karol Wojtyła jako Jan Paweł II okazał się wyjątkowym, wielkim człowiekiem, na którego cały świat patrzył z podziwem i szacunkiem.

Grunt Papieżowi-rewolucjonście przygotowali poprzednicy: Jan XXIII i Paweł VI, a także Jan Paweł I, który był papieżem zaledwie 33 dni. Po Soborze Watykańskim II potrzebny był ktoś, kto załagodzi wewnątrzkościelne spory, a Jan Paweł II potrafił rozmawiać z każdym, niezależnie od stanowiska, narodowości, wieku czy wyznania. Dzięki temu udało mu się doprowadzić do modlitewnych spotkań ekumenicznych w Asyżu, dlatego też to On, jako pierwszy papież, odwiedził synagogę i parlament. Przyciągał miliony młodych ludzi m.in. na Światowe Dni Młodzieży. Dla wielu z nich pontyfikat Jana Pawła II to całe życie, a był to jeden z najdłuższych pontyfikatów - trzeci po św. Piotrze (37 lat) i Piusie IX (ponad 31 lat).

Papież-pielgrzym i misjonarz odbył 104 podróże do 129 krajów. Wszędzie zjednywał sobie ludzi naturalnością, otwartością, uśmiechem i bezpośrednim podejściem. Nie unikał kontaktu z tłumem, a ludzie Ignęli do Niego. Jak dobry ojciec umiał też wzbudzić respekt i szacunek, bo Jego misją było głoszenie Ewangelii i wyznaczanie drogi we współczesnym świecie. Wpływał na ludzkie dusze i na historię świata. Wszyscy są zgodni co do tego, że dodając sił rodakom w trudnych czasach PRL-u przyczynił się do obalenia komunizmu.

Papież-naśladowca Chrystusa dźwigał wiele lat swój krzyż. Już od dzieciństwa życie Go nie oszczędzało. Wcześniej stracił matkę, brata, potem także ojca, który był dla Niego wzorem pobożności i dyscypliny. Wybrał trudną drogę kapłaństwa zamiast aktorstwa. Nigdy się nie oszczędzał. Był wysportowany, jeździł na nartach i wędrował po górach, ale podczas pontyfikatu stracił siły i zdrowie, poczynając od momentu zamachu 13 maja 1981 r. Do końca, mimo ciężkiej choroby, starał się wypełniać swoje obowiązki. Nie ukrywał cierpienia dając ludziom jeszcze jedną lekcję wiary. Gdy umarł największy autorytet moralny XX w., ludzie zebrani na placu św. Piotra spontanicznie podsumowali Jego życie hasłem "Santo Subito".

Nowy znaczek i koperta Pierwszego Dnia Obiegu FDC

Poczta Polska w 30. rocznicę wyboru Karola Wojtyły na papieża wydała wyjątkowy znaczek, którego projekt podkreśla jedną z głównych cech Jana Pawła II: poczucie humoru. Znaczek z graficznym żartem pokazuje Ojca Świętego jakiego znaliśmy z pielgrzymek. Złote tło nie zamyka postaci Papieża w ramy dostojności, ale pokazuje po raz kolejny łamanie stereotypów.

Koperta FDC, oprócz widoku bazyliki św. Piotra w Rzymie, eksponuje 3 daty: ogłoszenia wyników konklawe w 1978 r., śmierci Ojca Świętego oraz 30. rocznicy

wyboru papieża-Polaka. Emisji towarzyszy datownik okolicznościowy z papieskim herbem, stosowany w Urzędzie Pocztowym Kraków 1. Jest też druga wersja datownika, Rzym 1, ponieważ uroczyste wprowadzenie znaczka do obiegu odbędzie się w Ambasadzie Polskiej w Watykanie.

Filatelistyka

Poczta Polska upamiętniała wszystkie ważne wydarzenia związane z osobą Ojca Świętego. Wśród wielu walorów filatelistycznych znalazły się wydane wspólnie z Poczta Watykanu 3 serie znaczków, w tym znaczek na srebrnej folii na 25-lecie pontyfikatu. Wszystkie emisje można obejrzeć na stronie: www.kzp.pl/index.php?artykul=katz-papiez

Podstawowe dane emisji:

autorka projektu:	Marzanna Dąbrowska
ilość znaczków:	1
wartość:	2,40 zł
nakład:	600.000 sztuk
technika druku:	rotograwiurowa
format znaczka:	31,25 x 43 mm
papier:	fluorescencyjny
arkusze sprzedażne:	po 6 znaczków
data obiegu:	27 listopada 2008 r.

źródło: Poczta Polska

Informacje różne

120 rocznica powstania Muzeum im. Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem

Z okazji 120 rocznicy założenia Muzeum Poczta Polska w Nowym Sączu wydała okolicznościową kartkę pocztową i pamiątkowy stempel filatelistyczny, które można zakupić na Poczcie Głównej w Zakopanem przy ul. Krupówki 20.

Tytus Chałubiński (ur. 29 grudnia 1820 w Radomiu, zm. 4 listopada 1889 w Zakopanem) - polski profesor patologii, wybitny lekarz, miłośnik przyrody. Był współtwórcą Towarzystwa Tatrzańskiego i jednym z pierwszych badaczy przyrody tatrzańskiej. Na jego cześć nazwano Wrotami Chałubińskiego jedną z przełęczycy w głównej grani Tatr. Popularyzator Zakopanego, w dużym stopniu przyczynił się do rozwoju tej miejscowości.

Należał do ludzi o szerokich horyzontach i wszechstronnych zainteresowaniach, zarówno w zakresie nauk humanistycznych jak i przyrodniczych. Był z wyboru lekarzem, zaś z zamiłowania przyrodnikiem. Zajmował się badaniem tatrzańskich mchów. Na jego cześć nazwano gatunki bruzdnic: *Peridinium chałubińskii* i *Chałubińska tatrca*. Rozpropagował w Polsce turystykę tatrzańską. Był wielkim przyjacielem i opiekunem górali. W czasie wypraw w Tatry często towarzyszył mu Sabąła. Pomnik ich obu stoi w centrum Zakopanego, u zbiegu ulic Chałubińskiego i Zamoyskiego.

Idea założenia Muzeum Tatrzańskiego zrodziła się w roku 1888 w gronie przyjaciół Tytusa Chałubińskiego, którzy pragnęli uczcić jego zasługi jako odkrywcy wartości leczniczych Zakopanego, wybitnego warszawskiego lekarza, uczonego i społecznika, wielkiego miłośnika Tatr i góralszczyzny. Aby realizować ten pomysł, założyciele powołali Towarzystwo Muzeum Tatrzańskiego im. Dra Tytusa Chałubińskiego. Jednym z zadań Towarzystwa było szukanie środków, sposobów urządzenia i rozwoju muzeum. Najstarsze zbiory, na które składały się kolekcje: botaniczna, geologiczna, zoologiczna oraz etnograficzna i zaczątek biblioteki, zgromadzone zostały drogą darów i kupna całych kolekcji z rąk prywatnych zbieraczy. Pierwsza ekspozycja mieściła się w wynajętym przez Towarzystwo, nieistniejącym już dziś domu przy Krupówkach. Lata osiemdziesiąte XIX w. to początki powstawania pierwszych kolekcji rzemiosła i sztuki ludowej. Okazy etnograficzne gromadzili wówczas: Róża z Potockich hr. Raczyńska, Maria i Bronisław Dembowscy, Zygmunt Gnatowski. Z czasem ich kolekcje trafiły do Muzeum Tatrzańskiego.

Wiesław Mochnacki

Datowniki okolicznościowe

- 2009.01.31. **Włodawa 1:** Kolędy i szczodryki nad Bugiem. Starostwo Powiatowe. Urząd Miejski
- 2009.02.06. **Jelenia Góra 1:** 14 lutego Dzień św. Walentego
- 2009.02.06. **Legnica 1:** 14 lutego Dzień św. Walentego
- 2009.02.06. **Oleśnica Śląska 1:** 14 lutego Dzień św. Walentego
- 2009.02.06. **Wałbrzych 1:** 14 lutego Dzień św. Walentego
- 2009.02.06. **Wrocław 32:** 14 lutego Dzień św. Walentego

- 2009.02.10. **Gdynia 1**: 70. rocznica przybycia do kraju ORP "Orzeł"
- 2009.02.27. **Opole 1**: Doktorat Honorowy - Politechniki Opolskiej. Prof. Tadeusz Kaczorek
- 2009.03.28. **Żagań 1**: 65 rocznica Wielkiej Ucieczki Lotników Alianckich. The Great Escape of Allied Pilots

Erki okolicznościowe

- od 2009.03.28. **Żagań 1** (68-100): 65. rocznica "Wielkiej Ucieczki", 1000 sztuk (1 rolka)